

ORTO

PADÁ HVEZDA

STUDENTSKÝ ČASOPIS

Na co se můžeš těšit?

Články o amerických volbách

Autorská tvorba

Kresby a malby

ÚVODNÍK

Vánoce, tak kouzelný čas plný lásky, vůně skořice a dobrého cukroví. Tlachání s rodinou, bramborový salát, mše v kostele, sníh a horký svařák. Splněná přání a hvězdy.

Nový rok, chvíle velkých předsevzetí, velkých oslav a snů. Velká přání a sledování ohňostrojů pod hvězdami.

V tomhle čísle se s námi můžete zamyslet nad hvězdami a můžeme společně projít naše největší přání s kapkou poezie a umění.

A nezapomeňte, víte, co se říká. Padá hvězda, něco si přej.

Anežka Holá
Časopis OrTo

WILLIAM SHAKESPEARE
„Není to ve
hvězdách, je to v
nás.“

O NÁS

Jak začít? Řekla bych, že jsme parta kreativních studentů, přátel, kteří se na svět kolem sebe rádi koukají uměleckýma očima. Každý z nás jsme jiný, každý z nás vidí svět trochu jinak, a v tom je ta krása.

Když jsem před lety přišla do OrTa, bylo nás sotva šest aktivních. Teď, po dvou letech, máme skvělou redakci se 30 členy a myslím, že se nám daří dělat vážně plná čísla se spoustou autorské tvorby, fotek, kreseb, básní, maleb, rozhovorů či zajímavých článků.

Myslím, že pro nás OrTo není jen obyčejný školní časopis. Každý text, kresba, fotka, báseň v sobě skrývá tolik z nás, tolik citu, krásy, lásky, neštěstí, smutku a radosti. Není to jen tak nějaký časopis. Pro nás je to naše mistrovské dílo, které jde přímo od srdce. Je to časopis pro Vás, ale i pro nás, abychom se k němu jednou mohli vrátit a prožít si znovu ty kouzelné chvíle. Pojdte si je prožít s námi, dokud to jde.

Chceš se o nás dozvědět víc? Sleduj nás na sítích!

orto_gjo

Gymnázium
Jiřího Ortena

OrTo_GJO

Naše redakce jmenovitě:

Adam Matoušek
Adele Bečvářová
Adéla Černá
Amy Gaphar
Aneta Hejdová
Aneta Kolovecká
Anežka Holá
Anna Raimundová
Barbora Bečvářová
Barbora Hejtmanková
Barbora Marysková
Daniela Miková
Ema Polnická
Eva Kůsová
Eliška Mutlová
František Žaloudek
Jonáš Chalupa
Kamila Kolářová
Karolína Jůnová
Martina Pexová
Michaela Olivová
Nela Janečková
Nella Hlebová
Petr Bartoš
Radka Macháčková
Sabina Bourková
Sofia Kyslytska
Štěpán Stef Hadrovský
Tereza Skalová
Tomáš Kováč
Zuzana Musilová

Co v tomto čísle najdeš?

— 07

ROZHOVOR S MGR. VĚROU
SZABOVOU

František Žaloudek

— 09

SAMOTA

Vulpes Macrotis

— 11

CILILINK

Anežka Holá

— 12

THE FALLING STAR

Kyslytska Sofi

— 13

STRÁŽCE Z HVĚZD

Martina Pexová

— 16

POCITY

Fides

— 18

ELECTORAL COLLEGE A PROČ NEFUNGUJE

Jonáš Chalupa

— 20

PRŮZKUM AMERICKÝCH VOLEB

Anežka Holá

— 21

PADÁ HVĚZDA, NĚCO JÍ PŘEJ

Aneta Neprašová

— 22

DÁREK V PAPIŘU S HVĚZDIČKAMA

anonm

— 24

PADÁ HVĚZDA, NĚCO SI PŘEJ

fides

— 27

KÝM JSME V JINÝCH VESMÍRECH

Hélianthe

— 28

SIK, MĚSTO SVOBODY

V.V.Velox

— 32

UBĚHLA DOBA

Hélianthe

ROZHOVOR S MGR. VĚROU SZABOVOU

FRANTIŠEK ŽALOUDEK

Jako další jsem si do své série rozhovorů vybral paní ředitelku VOŠ, SPŠ a OA Čáslav, Věru Szabovou.

1. Na jaké základní škole jste začínala se svým studiem?

Do 1. třídy jsem nastoupila v září 1980 do Základní školy v Potěhách, ale hned v průběhu září jsem přestoupila na ZŠ Květnového vítězství v Praze 4, kam jsme se s rodiči a mladší sestrou přestěhovali. V Praze jsem vyrůstala a prožila svůj studentský život.

2. Potom jste pokračovala na gymnázium, nebo na střední školu?

Po ukončení 8. třídy základní školy jsem nastoupila na Gymnázium Postupická, kde se mi moc líbilo. Vzpomínám na rok 1989. Jako nováček na škole jsem byla v prvním ročníku. Všichni žáci učitelé postavíme v hlavní budově, kde Martin Preiss, jakožto student školy společně s mladými herci vypráví a popisuje, co se děje ve společnosti, na vysokých školách a v divadlech.

3. Předpokládám, že jste potom pokračovala na vysokou školu, že?

Po ukončení studia na gymnáziu jsem nastoupila do bankovního sektoru a následně se vdala, měla rodinu a přestěhovala se na Čáslavsko. Další vzdělávání jsem realizovala již v Čáslavi studiem „naší“ vyšší odborné školy a následně studiem vysoké školy UJAK v Praze. Svá studia jsem absolvovala při zaměstnání. Bylo to velmi náročné – starost o rodinu, děti, nové bydlení, zaměstnání, ale také mé oblíbené cvičení se ženami.

4. Studovala jste potom ještě dál? Například nějaký kurz nebo tak?

Ještě před ředitelskou funkcí jsem absolvovala dva roky na UK v Praze tzv. funkční studium, zakončené obhajobou závěrečné práce. Avzhledem ke své pracovní pozici se vzdělávám každý rok. Jedná se o krátkodobé kurzy, semináře nebo konference na témata jako legislativa, metody vzdělávání, cizí jazyk či komunikace. Tento měsíc jsem ukončila kurz na umělou inteligenci. Můj život je takové celoživotní vzdělávání.

5. Jak jste se tedy dostala sem na tuto pozici, na které jste dnes?

Když se mě takto ptáš, tak mi přijde, že jsem si „svou“ školu našla hned, jak jsem se přistěhovala. Chtěla jsem ještě studovat, tak jsem začala na VOŠce, kde jsem byla nejdříve studentkou a realizovala zde odbornou praxi při studiu. Následně jsem začala ve škole pracovat. Nejdříve v oblasti dalšího vzdělávání, poté jsem realizovala projekty EU, následně se stala zástupkyní pro VOŠ a v roce 2012 jsem byla jmenovaná ředitelkou školy.

6. A jako poslední, máte nějaké životní moudro či motto?

Mé životní moudro? Člověk není neomylný. Je potřeba se stále učit avzít si ponaučení ze svých chyb. Nebát se neznámého. Ke každému se chovat slušně a s úctou. Za svá rozhodnutí nést zodpovědnost, o to více, pokud má vliv na další osoby nebo dění do budoucna.

... a s úsměvem jde všechno lépe.

SAMOTA

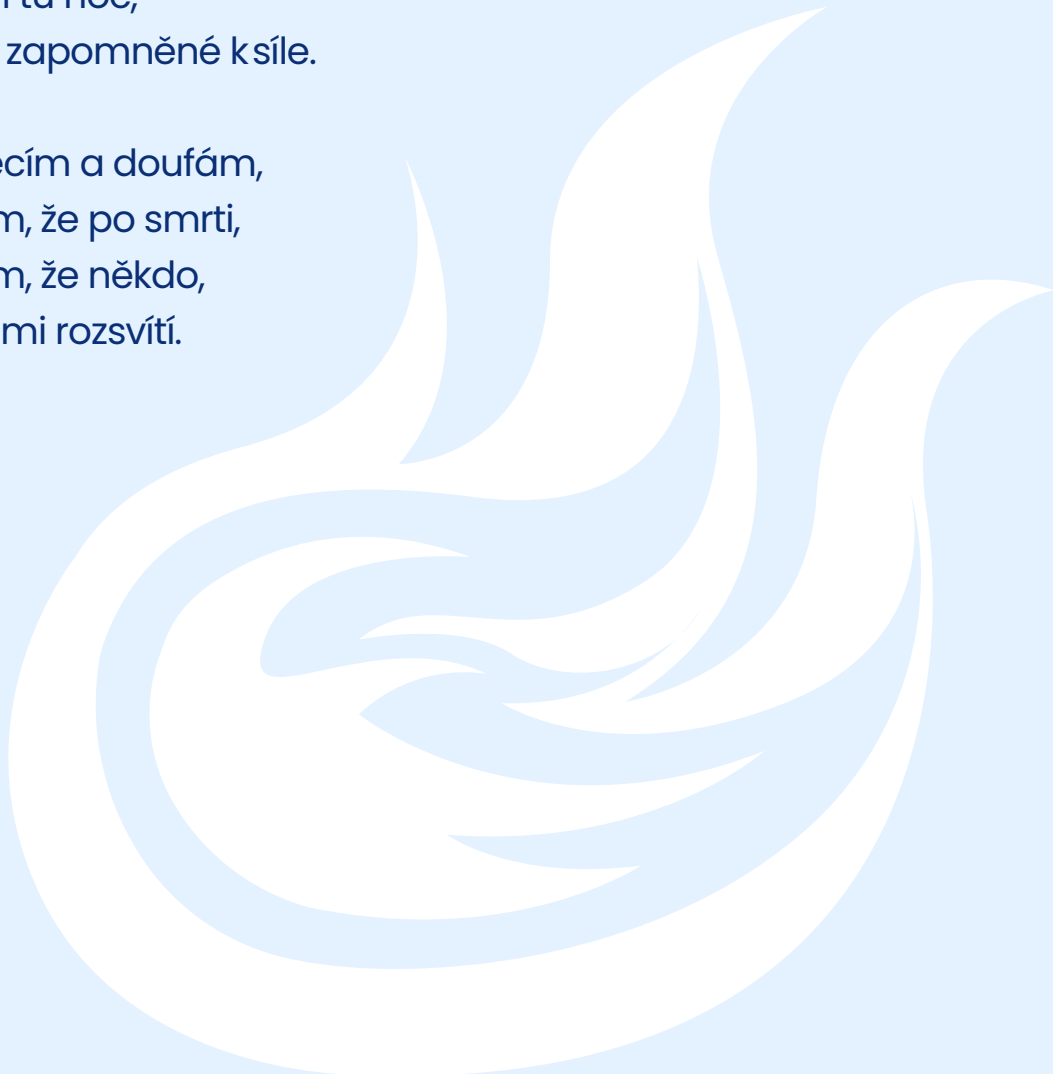
VULPES MACROTIS

Hoř, plamínku, hoř,
hoř na tisíc nocí,
plápolej a tvoř,
vzpomínky zašlých nocí.

Rozsvěcím svíčku,
rozsvěcím za ty,
co vzpomínku nevnukli,
na světě jsou sami.

Tak hoř, plamínku, hoř,
hoř dál skrz temné chvíle,
zesvětli tu noc,
přiveď zapomněné ksíle.

Rozsvěcím a doufám,
doufám, že po smrti,
doufám, že někdo,
svíčku mi rozsvítí.

CILILINK

ANEŽKA HOLÁ

Slyším zvoneček, kterým nás mamka svolává ke stromečku, na kterém hoří prskavky. Na stole je spousta cukroví. Místností se táhne vůně stromu, perníčku a skořice, vůně Vánoc, vůně lásky. Kolem stromečku sedí rodiče se šťastným úsměvem na tváři. Babi s dědou se zasněně dívají na nás a vzpomínají na ty krásné staré chvílky, které už prožili. Vedle mě ségra výská radostí z krásně zabalených dárků pod stromečkem. Poslouchám vyprávění o minulosti od prarodičů, vánoční koledy, plamínek svíčky a smích mých milovaných.

Cililink

Půlnoční zvony zvoní. Jejich tóny se rozléhají tmou. Ulice je prázdná, všichni jsou zalezlí v teplých domovech, jedí vánoční cukroví při zvuku koled a užívají si vánoční nálady, která panuje všude kolem. Začalo sněžit. Pomalu procházím zasněženými ulicemi, malé vločky mi padají na čepici. Stánky, které normálně nabízejí teplý svařák a trdelníky, jsou stejně prázdné jako celé náměstí. Pokrývá ho malá, ale neporušená vrstva sněhu. Rozběhnu se přes náměstí a lehnu si doprostřed. Kývu nohama a rukama, jako když jsem jako malá dělala ve sněhu andělíčky. Pomalu mi na tvář padají vločky. Dívám se na oblohu, vidím tolik hvězd. Tolik šťastných dětí dnes rozbalo vysněné dárečky. Tolik rodičů se dnes dojalo nad dětskou radostí. Tolik prarodičů dnes vzpomínalo na své dětství. Tolik lidí se dnes s láskou a vděčností podívalo na nebe.

Cililink

Otevřu oči. Nový den. Vstávám z postele vstříc novým zážitkům. Vstávám s obrovským úsměvem na tváři, zdál se mi totiž krásný sen. O Vánocích a o hvězdách.

THE FALLING STAR

KYSLYTSKA SOFI

The night unveils its velvet sky,
where space is holding secrets tight.
Among the stars that twinkle bright,
a single spark begins its flight.

It falls so quickly, in a second split,
a moment's glow, which tends to cease.
We watch in awe, but barely comprehend
how soon it starts, how soon it meets its end.

Our days, like stars, seem countless in their span,
yet vanish swiftly, faster than we plan.
One blink, and youth has danced its fleeting waltz,
one sigh, and dreams dissolve like fragile salts.

The falling star reminds us what we miss:
each fleeting second holds a hidden bliss.
So hold this night, this moment, while you can
before the time will slip away.

A star will fall; your life will take its turn,
its light, a memory, a flame to burn.
So make each breath, each heartbeat truly yours,
before the cosmos takes back what it bestows.

STRÁŽCE Z HVĚZD

MARTINA PEXOVÁ

Mezi elfy se říkalo, že každá bytost má svou strážnou hvězdu.

Podle jejich vyprávění se v den narození dítěte kdesi na obloze zrodila nová hvězda. Zářila prý po celý život svého svěřence jako jeho strážný anděl.

Tinuriel těm historkám nikdy nevěřila. Odjakživa vyrůstala v přesvědčení, že hvězdy jsou nesmírně daleko a osudy smrtelníků je ani trochu nezajímají. Jakožto elfská bojovnice se odjakživa spoléhala hlavně na sebe a své schopnosti. Cvičila se svými vrstevníky, šplhala po stromech, proháněla se lesem na neosedlaném hřbetě divokého koně. Jak šly roky, čím dál tím více sílila, aniž by svou hvězdu potřebovala.

To se však změnilo spříchodem obzvláště kruté zimy. Přišla příliš brzy a svými mrazivými prsty spálila veškeré stromy, veškerou přírodu kolem Tinurieliny rodné vesnice. Její obyvatelé hladověli. Tinuriel se na to nedokázala dívat.

Kněžka jejich společenství se neustále modlila knočnímu nebi, nikdo ji však nevyslyšel. A tak se Tinuriel jednoho večera navlékla do svého zimního pláště, nazula vysoké boty a krk omotala dlouhým šálem a vydala se pro pomoc. Nedaleko stálo lidské městečko, stačilo jen přejít kopec. Elfové ještě nikdy v historii nikoho o pomoc nežádali. Vždy si vystačili sami se svým lesem.

Teď však Tinuriel neviděla jinou možnost. Brodila se bílými závějemi po kolena, do hustých vlasů se jí snášel sníh. Na obzoru se bílý sníh sléval stmavě modrou noční oblohou. Sem tam zasvítilo ve tmě drobné světélko, zbloudilá hvězda.

Teplota stále klesala. A cesta kměstečku se zdála nekonečná. Kéž by s sebou mohla vzít svého koně. Ale ten vyčerpaný nedostatkem potravy by nezvládl ani vyjít z lesa. Do Tinurieliny mysli se pomalu vkrádala únava. Na řasách cítila kousky ledu, tváře měla celé necitlivé mrazem, ruce ukryté hluboko v plášti.

Sníh se snášel dál. Jako by tam nahoře někdo rozsypal pytle s moukou. Aby odvedla svou pozornost od zimy, začala počítat kroky.

Jeden.

Dva.

Se třetím krokem zapadla do sněhové pokrývky až po pas. Trvalo jí nejméně několik minut se ze sevření vyprostit. Uvědomila si, že ani tak mocná bojovnice jako je ona nemůže soupeřit s počasím.

Při desátém kroku se připojily pochyby. Už by měla vdálce vidět světla městečka. Ji však obklopovala všudypřítomná tma. Co když zabloudila?

Opřela se o nedaleký strom sklánějící se pod tíhou sněhu na svých větvích. Než si stačila uvědomit, co dělá, sklouzla na promrzlou zem. Ach nebesa, byla tak strašně unavená. Nejraději by zavřela oči a odplula do říše snů. Stačila však vzpomínka na hladové děti z jejich vesnice a už se sápala zpět na nohy.

„No tak pojď!“ povzbuzovala sama sebe.

Všechno bylo marné. Jen co se postavila, kolena se jí podlomila a už zase seděla ve sněhu. Její odhodlání, její síla pohasínaly jako zmenšující se svíčka. Oči se jí zavřely a sněhobílou krajinu nahradila nicota.

„Nespi.“

„Jestli teď usneš, umrzneš.“

Kdosi na ni naléhavě promlouval. Zněl vyděšeně jako kdyby se o ni bál. Tinuriel neochotně otevřela oči. Téměř ji oslepilo světlo. Až po několika vteřinách zuřivého mrkání začala rozeznávat siluetu svého nálezce.

Byl to vysoký mladý muž. Oči mu žhnuly zlatavou barvou, vlasy měl úplně stříbrné. Nevěřicně zírala na jeho bílý oblek, který jako by vydával tlumenou zář. Vlastně jako by ten cizinec svítil celý.

Ruku držel položenou na jejím rameni, téměř ten dotek necítila.

„Zůstaň vzhůru,“ opakoval pořád dokola příjemným hlubokým hlasem, „pomoc je na cestě.“

Jaká pomoc? Tinuriel se chtělo spát. Nic jí nepřipadalo skutečné. Ten muž sní však třásl, mluvil na ní, křičel – byl tak otravný, že kdyby neměla obě ruce zmrzlá, nejspíš by mu jednu vrazila.

„Kdo jsi?“ chtěla se ho zeptat, ale zúst jí nevyšel žádný zvuk.

Opět se propadala do bezvědomí. Muž ji konečně pustil. Ještě stačila zachytit, že hledí kamsi za obzor, než ji opět celou pohltilo vyčerpání.

„Vstávej!“

Tinuriel ucítila na pažích a bocích čísi dotyk. Někdo ji pomalu zvedal ze sněhu. Celá se klepala zimou. Zvedla zrak ke svému zachránci. Do tváře mu padaly prameny tmavých vlasů a celý se halil do zimního kabátu. Nebyl sám. O kousek dál postával povoz skoňmi, které hlídal postarší muž.

Zachránce odhrnul Tinuriel vlasy z čela. Lehce zalapal po dechu. „Ty jsi elfka,“ řekl a postavil ji na nohy. Kdyby ji rychle nezachytil, rozplácla by se ve sněhu. „Co dělá elfka tak daleko od lesa?“

„Přišla jsem pro pomoc,“ odpověděla Tinuriel. Hlas se jí konečně vrátil. Vyložila mužům celou svou žádost. „Nechceme, abyste se kvůli nám vzdali svých vlastních zásob. Prosíme jen o drobnou výpomoc. Na oplátku vám na jaře věnujeme úrodnou půdu za naším lesem.“

„Dobrá,“ přikývl muž. „Vezmeme tě s sebou do města.“

Vzal Tinuriel kolem pasu a vedl ji kvozu. Ale Tinuriel si na něco vzpomněla.

„Počkejte! Byl tu se mnou ještě někdo. Jeden muž. Hlídal mě, když jsem upadla do bezvědomí.“

Muži si vyměnili překvapené pohledy. „To se ti muselo zdát,“ řekl ten tmavovlasý. „Tady nikdo jiný není. Jen my tři.“

Tinuriel se zmateně rozhlížela. Měl pravdu. Všude ležel jen sníh. Žádná stopa po tom zvláštním stříbrovlasém muži.

Vedena nejasnou předtuchou obrátila pohled kobloze. Její zrak se zastavil na jedné z hvězd zářící jasněji než ostatní. Najednou věděla, kdo byl ten tajemný cizinec.

„Děkuju,“ zašeptala upřímně a trochu užasle.

„Bylo mi ctí,“ ozval se jí v hlavě známý hlas.

Překvapeně vytřeštila oči. Její společníci však zřejmě nic neslyšeli. Přestala tedy zdržovat a omámeně se vydala kvozu. Vydali se na cestu. Oblohu už prozařovaly první sluneční paprsky, jedna z hvězd však stále zářila.

Nezhasne, dokud bude Tinuriel její ochranu potřebovat.

POCITY

FIDES

Střetnutí očí,
milé úsměvy,
letmé doteky,
příjemné pocity.

Na pozdrav objetí,
na tváře polibky,
nucené doteky,
nepříjemné pocity.

Žádné objetí,
bez polibku na tváře,
žádné doteky,
bez vysvětlení,
pocity nepřijetí.

Radostné pošťuchování,
hlava na rameni,
ruka v ruce,
blízký prostor,
uvolnění, láska přátelství,
pocity přijetí.

ELECTORAL COLLEGE

A PROČ NEFUNGUJE

JONÁŠ CHALUPA

Skoro 250 let starý systém. Je lepší než hlas lidu? Co jsou jeho největší nedostatky a proč nefunguje? Na všechny tyto otázky bych v tomto článku o politice USA rád odpověděl.

Začal bych vysvětlením. Electoral College [elektorl kolidž], v překladu „sbor volitelů“, je systém, kterým Spojené státy už skoro 250 let volí své prezidenty. Funguje tak, že každý stát dostane podle svojí populace určitý počet volitelů (např. Kalifornie 54, Aljaška pouze 3), kteří se po volbách sejdou a oficiálně zvolí prezidenta. Pokud tedy v Americe volíte prezidenta, nevolíte přímo jeho, ale volitele, kteří budou volit za váš stát. Z amerických voleb to tedy vlastně dělá 50 voleb státních, které se nakonec spojí v jednu.

Tady nastává první problém. Neexistuje žádný zákon, který by volitelům zakazoval volit jiného kandidáta než toho, který zvolil lid ve státě. To znamená, že výsledky jsou „nejisté“ do té doby, než se volitelé nesejdou a kandidáty nevolí.

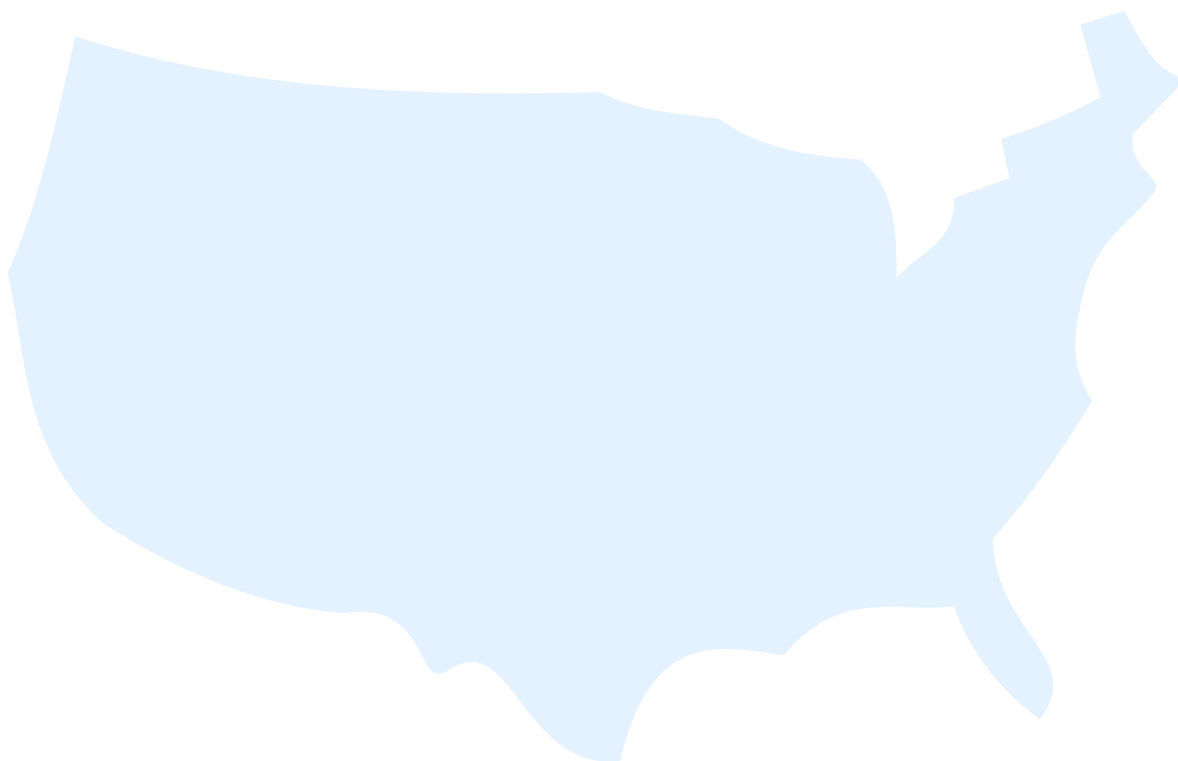
Dalším problémem tohoto systému je distribuce volitelů. Podle ústavy mají být volitelé rozděleni podle populace státu. Pokud by tomu tak bylo, jeden volitel by odpovídal přibližně 600 tisícům lidí. Stát Vermont s 647 tisíci obyvateli by tedy měl právě jednoho volitele. Proč má tedy volitele tři? Protože každý stát, nehledě na to, jak je velký, začíná střemi voliteli. Až zbytek se poté rozděluje podle populace. V praxi to vytváří situaci, kde hlas lidí žijících v menších státech má větší moc než hlasy lidí ve státech s více obyvateli. Tedy, hlas jednoho Vermontana je stejný jako hlasy 3,5 Texanů. Je to opravdu demokratický systém, pokud dává některým hlasům větší váhu?

Kombinace těchto problémů vytváří situace, kdy prezidentský kandidát vyhraje volby, i přestože nevyhrál v počtu hlasů. Jen za posledních 25 let se tak stalo dvakrát. Také to vytváří prostředí, kde, i když pouze teoreticky, může kandidát vyhrát volby pouze s 22 % hlasů.

Jeden z velkých argumentů pro Electoral College říká, že systém funguje tak, aby se nezapomínalo na menší státy. Opak je pravdou. Sbor volitelů nezviditelňuje menší státy, ale ty, kde výhra jedné ze dvou stran není jistá, takzvané „swing státy“. Zjednodušeně, swingové státy jsou státy, kde se výsledky voleb každý termín mění. Příklad swingového státu je například Pensylvánie, kde letos sice vyhrál Trump, ale v roce 2020 Joe Biden.

Protože americké volby jsou rozhodnuty těmito „swingovými státy“, i když rozdíl ve hlasech může být v milionech, volby rozhoduje počet volitelů, může pár tisíců lidí ve správných státech rozhodnout celé volby. Do těchto států jde také nejvíce peněz. Statistiky ukazují, že i mimo volební kampaně jsou tyto státy upřednostňovány. Ve zkratce tedy tento systém nepodporuje menší státy, ale dává konečné rozhodnutí stále se zmenšujícímu počtu států, kam posléze plyne i většina peněz.

Je to tedy skutečně demokratický systém? Volby jsou rozhodovány pár tisícovkami lidí, a nakonec výsledky nejsou jisté do posledního dechu? Zastávám názor, že ne. Mnohem jednodušší a demokratičtější by bylo implementovat lidové hlasování, jako je tomu třeba u nás. Nejenže by se předešlo nejistotě plynoucí z konečného hlasu volitelů, ale hlavně by kandidát, který skutečně získal většinu hlasů, vyhrál, všechny hlasy by měly stejnou váhu a mohlo by to v Americe konečně ukončit vládu dvou stran. To je ovšem téma, na které bych se rád podíval až příště.

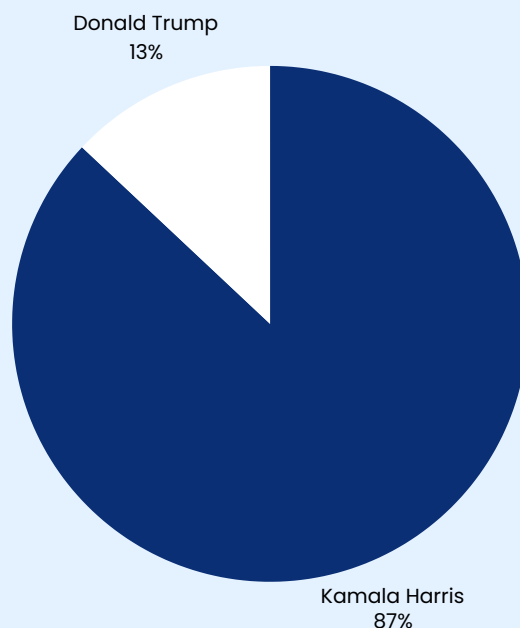
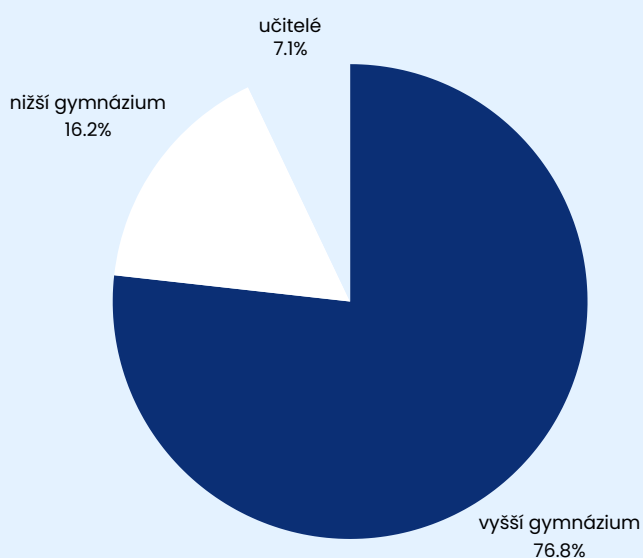
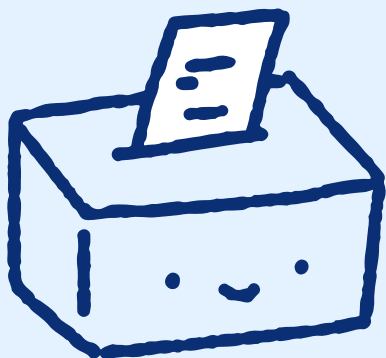
PRŮZKUM AMERICKÝCH VOLEB

ANEŽKA HOLÁ

V minulém měsíci jsme v naší škole uspořádali průzkum ohledně amerických voleb. Jak už jste v minulém článku mohli vidět, americké volby jsou téma, které je pro nás velmi důležité a řekla bych že se velmi dotkne i našich životů.

Průzkumu se zúčastnilo přesně 180 lidí, ze 7 % to byli učitelé, z 16 % žáci nižšího gymnázia a ze 76 % žáci vyššího gymnázia. Dále musíme zmínit, že 62 % odpovědí bylo od žen. Ale teď už k výsledkům. Z 87 % v naší škole zvítězila Kamala Harris. Z dotazníku vzešlo, že nejvíc nám záleží na jejích názorech ohledně práv žen a ohleduplnosti krasám. Naopak Trump sklidil největší kritiku za jeho odpor k LGBT komunitě či zákaz potratů. Hodně také vadila jeho minulost trestních stíhání. Lidé, kteří podpořili Harris, vyjádřili obavy ohledně Trumpových názorů o demokracii. Ráda bych vypíchlá, že pouze 3 z těch, kteří by volili trampa Trumpa, odůvodnili svůj názor. Mezi argumenty pro Trumpa patří zastavení ilegální migrace, jeho autorita, zákaz společných záchodů pro obě pohlaví, levnější potraviny nebo nenávisť k ženám.

Děkujeme všem za účast v našem průzkumu.

PADÁ HVĚZDA, NĚCO JÍ PŘEJ

ANETA NEPRAŠOVÁ

Padá hvězda,
přání sama sobě věnuje.
Padá, protože strádá.
Nikdo ji nemiluje, nikdo ji na
obloze neobdivuje.

Padá z nebe.
Letí na zem.
Letí mrazem.
A prochází prázdňem.

Padá hvězda,
nabízí přání vyslovení.
Tak pro jednu si přeju za ni,
ať se její přání splní.

Přeje si laskavost.
Přeje si zářit.
Přeje si konečně jednou
někomu na zemi patřit.

A ty sám víš, že:

Hvězdy padaly a padaly často.
A i když nepadaly rády,
věřily, že při svých pádech
najdou pozemské kamarády.

Když totiž hvězdy padají,
naposledy doufají,
že na nebi někdo jejich záři zachytí.
A jejich pád nebude pouhým dožitím.
(poprvé něco ucítí)

A tak nezapomeň, že:

Jsme jako hvězdy,
tak jim jednou přání nechej.
Věnuj na nebe jednu spadlou řasu.
Nevím totiž, jestli sis všiml,
že i hvězda má omezeně času.

DÁREK V PAPÍRU S HVĚZDIČKAMA

ANONYM

Být jen schopná zapomenout.

Zapomenout by znamenalo být osvobozena. Osvobozena od očekávání a porovnávání. Už žádné čekání, kdy přijde něco, co předčí nebo se alespoň vyrovná tomu, co bylo. To totiž ničí všechno, co mám. Nepamatovat si by znamenalo nemít nic jiného než tady a teď. A není právě tohle ten hledaný klíč ke štěstí?

Jestli mě opravdu čeká konec vzpomnění, přeci jen to mám v genech, krvi, těle? Možná že to vlastně nakonec nezní tak špatně.

Byl by to klid od:

starých křivd, kvůli kterým se mi pořád dělá těžko na hrudi, jen si na ně vzpomenu;

i **zlomených srdcí**, která za život praskala tak hlasitě;

nenaplnění potenciálu, které se za mnou táhne vždy jako stín, někdy viditelné více, někdy méně podle toho, jak silně zrovna svítí slunce;

špatných rozhodnutí, křičících na mě „baf!“ za každým rohem;

lítosti přelévající se z očí, co mě pozorují, do těch mých a zase zpátky;

a ani pořádná **bolest**, řezající do duše jako nůž, by na mě nedosáhla.

Jen já a to, co ve mně zbylo vyryté tak hluboko, že to nejde smazat. Otázka, co je na tom úplném dně? Jestli celoživotní zvyky, nebo Maslowovy, teda moje základní životní potřeby, nebo aby tam přece jenom nebylo to, čeho se snažím zbavit. A tak s každou padající hvězdou i řasou na prstě doufám, že už mě necháš být a půjdeš ve snech strašit někoho o dům dál, kor když jsou teď ty Vánoce. (Snad ten dům bude prázdněj, protože to nikomu nepřeju.) No a přesně to mi můžete zabalit do papíru shvězdičkama, strčit pod stromeček a já budu nejvíc šťastná a i když mi možná bude občas něco trochu chybět, už si nevzpomenu co.

PADÁ HVĚZDA, NĚCO SI PŘEJ

FIDES

Padá hvězda, všude kolem mě spoustu lidí a hluku. „Něco si přej,“ říká jeho neodbytný hlas, „přej si něco, láska.“

Zavřu oči a přeji si. Prosím, pane Bože, prosím, ať jsme šťastní, oba, spolu, navždy.

Přeji si to samé, co jsem si přávala pořád dokola takovou dobu, s úsměvem na rtech, s jistotou v hlavě a jiskřičkou v očích.

Když se dívám na hvězdy, mojí hlavou běží tolik myšlenek. Tolik hvězd, tolik snů, tolik přání, a já to své stále opakuji dokola.

Tolik myšlenek, moje přání, prázdná slova, básně bez duše, sny bez cíle, radost bez štěstí, miluji tě bez citů, strach...

Co je to láska? Babi s dědou, mamka s tátou. Ten čas, který strávili, ten respekt k sobě, důvěra, pomoc, obětavost, společné cíle, shoda bez hádek, vášně a radostné konce. Láska, něco tak krásného a děsivého v jednom. Strach...

Přeji si, abychom byli spolu, navždy, šťastný.
Minulost, budoucnost, přítomnost.

Bylo spoustu polibků, krásných slov a pocitů.
Bylo spoustu pochopení, slz štěstí a smíchu.
Bylo tolik lásky, soucitu a pomoci.
Bylo tolik přání...

Budeme spolu studovat.
Budeme mít malej byt, psa a dvě děti.
Budeme mít velkou postel, hodně kytěk a žádný auto.
Budeme chodit na výlety, učit děti, budeme šťastní, spolu.

Odpouštíme hnusná slova,
zas a znova,
snažíme se dohodnout,
pochopit se navzájem,
dokola a dokola.
Slyším slova, bývala krásná,
teď tak prázdná...
Snažím se říct, snažím se cítit.

Mám snad srdce z ledu?

Co se změnilo? Vždy mi při pohledu srdce poskočilo, teď jen provinile čeká.
Na co čeká?

Na to, až to přejde? Na to, až přejde takhle hnusná mlha? Až bude vidět
kolem sebe?

Víš, někdy nestačí říct: „Spolu to zvládneme.“ Někdy je to prostě málo. Co když
to nezvládám? Co když to ani nemáme zvládnout? A co když to máme
zvládnout, a nezvládneme?

Promiň za moje srdce z kamene.

Promiň za všechny hádky kvůli ničemu.

Promiň za všechna slova, co bolí.

Promiň za moje prosím, nesahej na mě.

Promiň za to, že nejsem taková, jakou vidíš.

Člověk jde dál, mění se. Asi jsme se nezměnili spolu. Asi se každý změnil jinak.

Nebo jsme oba zůstali stejní a mně jen došla víra, že se to změní.

Je těžké doufat v něco, čemu ani jeden z nás nevěří.

Je těžké všechno omlouvat.

Je těžké mávnout rukama.

Je těžké nadechnout a vydechnout.

Je těžké se furt zlobit.

Je těžké nemít jistotu.

Asi jsem se změnila, jdu dál a vidím kolem sebe. Ne před, jen na tebe, ale všude kolem.

Asi jsem se změnila, všechny ty krásné chvíle u ohně, na skále při východu slunce, u čaje v ešusu, v košíku na parkovišti, s vrtačkou v ruce, pod světem reflektorů, v hlavní roli, v autobuse, v euforii z projektu, u pečení cukroví, u čtení básní. Bez tebe, a stejně tak šťastná. Ty chvíle bych za nic nevyměnila, a to mě změnilo.

Promiň mi mé srdce z kamene. Promiň mi mé prázdné přání. A promiň, že jsem je vyslovila nahlas, protože oba víme, že pak se nesplní.

KÝM JSME V JINÝCH VESMÍRECH

HÉLIANTHE

Kdybys byla hvězdou, budu hvězdářem,

kdybys byla nocí, budu ponocným,

kdybys byla pomocí, budu ti nápomocným.

Kdybys byla poslední stanicí, budu posledním pasažérem,

kdybys byla ztracenou nadějí, budu ti správným směrem,

kdybys byla padající kometou, budu tím, co si přeje přání.

Kdybys byla tou tajemnou lesní cestou, budu mít v sobě dost odhodlání,

kdybys byla hvězdnou mlhovinou, nechám se tebou poplést.

Kdybys byla oblohou zataženou, nechám všechny mraky na zem snést.

A kdybys byla poslední dobou, budu tebou zmatený.
Třeba konečně tehdy budu tebou milovaný.

SIK, MĚSTO SVOBODY

V. V. VELOX

„Byl to pozdní letní den, slunce příjemně hrálo a já šel po ulici směrem ke knihovně, mému oblíbenému místu. Vstoupil jsem těmi krásnými dveřmi, jejichž vyřezávaná ozdoba mě fascinovala odmalička. Prošel jsem kolem mého přítele, knihovníka, který zrovna něco hledal v policích. Pozdravili jsme se úsměvem a já šel dál. Po schodech jsem vystoupal na terasu, odkud byl krásný výhled na celý Sik. Nedokázal jsem si neužívat ten nádherný pohled na město, zalité paprsky zapadajícího slunce. Inspirovalo mě to a tak jsem si sedl a začal psát.“

„To je asi moje nejoblíbenější vzpomínka na naše město,“ dořekl Lin melancholicky. Nebyl ze skupinky nejstarší, ovšem vypadal tak – zažil na vlastní kůži, jak Siku bylo nemilosrdně sebráno přívěsko „město svobody“. Kroužek posluchačů ho fascinovaně pozoroval. Všichni mu viseli na rtech. Ticho protrhla jedna z mladších členek: „Pamatujete si příchod pacijských vojáků?“ „Samozřejmě,“ začal nepřístupným hlasem. „Není to zrovna nejšťastnější vzpomínka, ale budiž.“

„Tenkrát byla zima. Mrzlo, až praštělo. Takovou zimu jsem předtím nezažil, a nebyl jsem jediný. Lidé se strachovali, že nebudou mít čím topit, protože svelkou zimou týden od týdne postupně ubývaly zásoby. Nejen jídla, ale i topného dřeva. Situaci moc nezlepšilo, když se začala šířit chřipka. Lidé byli nemocní, vysílení a byla jim zima. Proto, když lord starosta, nebo jak říkáme my v Siku, lordosta, oznámil, že má řešení našich problémů, nebylo divu, že dav, který se shromáždil na jeho projevu, byl obrovský. Když předstoupil na pódium, všichni jsme na něj hleděli svelkým očekáváním. Začal mluvit. Nebudu vám jeho projev citovat slovo od slova, nepamatuji si ho. Mluvil však o tom, jak těžké pro nás je toto období a že z Pacie přišla nabídka pomoci. Oznámil nám, že ji přijal. Tohle ve mně, a řekl bych ve většině davu, vyvolalo nejistotu. Všichni jsme věděli o tom, jak se Pacie snažila Sik několikrát dobýt. Proč se najednou chovají přátelsky? Lordosta nás začal ujišťovat o tom, jak osobně zajistí, aby do města nevkročil jediný pacijský voják. Neměl jsem z toho radost. Báł jsem se o naši svobodu. O svobodu města.“

Pár dní na to do města začaly přijíždět pacijské karavany. Vezly jídlo, dřevo a uhlí a rozdávaly ho téměř zadarmo. Bylo vidět, jak skepse občanů postupně opadala.

Takhle to probíhalo pár týdnů. Postoj k Pacijanům se výrazně změnil, najednou byli bráni jako zachránci města, místo tyranů, kteří se nás snažili několikrát položit na kolena. Musím se přiznat, i já jsem na chvíli uvěřil, že chtějí jen pomoci.

Samozřejmě, opak byl pravdou. Lordosta vystoupil znovu. Jeho projevu se tentokrát účastnilo ještě víc obyvatel, kteří byli nadšení, že konečně mohou pořádně jíst a není jim zima. I pandemie chřipky ustávala. Všichni jsme čekali proslov, kde bude pacijanům děkovat, avšak to, co doopravdy řekl, mě zděsilo. Snadšením nám řekl, že do Siku pozval pacijské vojenské doktory, aby pomohli snázkou chřipky. Hned začal dav ujišťovat, že možná přijdou sdoprovodem, ale že určitě město neovládnou. Místo toho, aby dav tomuhle oporoval, lidé začali jásat a provolávat: „Ať žije Pacie!“ a „Pacijané zachránci!“ Nechápal jsem to. Ten stejný člověk, který před pár týdny sliboval, že do města nepřijde jediný pacijský voják, teď oznamoval příchod jejich vojsk. A ještě s nadšením. Zadumaný jsem odešel do knihovny. Když jsem tam dorazil, objevil jsem něco, co mě potěšilo. Skupinka lidí tam stála vatriu okolo velkého kulatého stolu, včetně mého přítele, Mika, a plánovala protipacijský protest. Pochopitelně jsem se knim přidal. Plánovali jsme a propagovali jsme přes celý týden, párkrát jsme unikli našťvaným skupinkám, které nám přály to nejhorší.

Když přišel den, kdy do města měla armáda dorazit, shromáždili jsme se na hradbách. Přišlo nás víc, než jsem očekával. To mi udělalo radost. Od rána jsme pozorovali horizont a po několika hodinách jsme je spatřili. Přišlo rozhodně víc než doktoři. Na tisíc vojáků se knám valilo jako ledovec, pomalu, ale jistě. Pochopili jsme, že naše akce teď ovlivní budoucnost města na několik let. Vojáci pochodovali blíž a blíž, najednou se brána, kolem které jsme se na hradbách shromáždili, zavřela. Později jsem se dověděl, že pár jedinců se jí zmocnilo od strážců. Pacijské vojsko se zastavilo a my začali jásat, že se nám je podařilo zastavit. Začali jsme na ně křičet: „Jděte domů“. Asi jsme čekali, že to opravdu zabere. Nezabralo.

Po chvíli pacijského nic nedělání, jsme čekali, že se otočí a odejdou. Místo toho po nás vystřelili první salvu šípů. Ohromilo nás to. Až když začali lidé vprvních řadách padat mrtví kzemi, nám došlo, co se děje. Začali jsme panikařit. Někdo se snažil utéct po schodech, někdo zase běžel dál po hradbách, zkrátka všichni jsme se snažili dostat se pryč co nejrychleji. Měl jsem to štěstí vneštěstí, že jsem se dostal zhradeb, zrovna když pacijané prorazili bránu.

Dovnitř se řinulo množství vojáků, kteří zabíjeli každého, kdo se jim postavil do cesty. Vzal jsem nohy na ramena a neotáčel jsem se. Ukryl jsem se na střeše jednoho obchodu smasem. Zůstal jsem tam dokud jsem neviděl vojáky řinoucí se do Věže. Dobyli nás.

To, co se dělo, když definitivně převzali moc nad městem, bylo hrůzostrašné. Pár dní na to byli vysoce postavení představitelé města, včetně lordosty, popraveni. Vyšel zákaz vyjadřování se proti režimu a začala platit cenzura," Lin domluvil.

U posluchačů zavládlo ticho. Některé děti začaly plakat. Jedna holčička promluvila: „Ale Sik svobodu znova vybojuje! I když jsme ji ztratili, nevzali nám naši naději!“ Lin se usmál a doufal, že to tak bude.

SAMOTA

VULPES MACROTIS

Hoř, plamínku, hoř,
hoř na tisíc nocí,
plápolej a tvoř,
vzpomínky zašlých nocí.

Rozsvěcím svíčku,
rozsvěcím za ty,
co vzpomínku nevnukli,
na světě jsou sami.

Tak hoř, plamínku, hoř,
hoř dál skrz temné chvíle,
zesvětli tu noc,
přiveď zapomněné ksíle.

Rozsvěcím a doufám,
doufám, že po smrti,
doufám, že někdo,
svíčku mi rozsvítí.

ZDE VYSTŘIHNI ZÁLOŽKY

SAMOTA

Zesvětili tu noc,
přived' zapomněné k síle.

UBĚHLA DOBA

HÉLIANTHE

Seděli na zemi,
pozorovali Labe,
přijel, (souznění)
lednové nebe. (mrazení)

Byli.

Žili.

A místo veršů na papíře,
četli hvězdy noční šíře.

Leželi v posteli,
pozorovali sebe,
neodjel posledním vlakem,
nerad se loučil se soumrakem.

Byli.

Leželi.

V objetí, v peřinách.

Srdce šla na procházku, bloudila v pastvinách.

Koukali,

věřili v sebe,

odjížděl, (prý jí tak víc chyběl)

rád se vracel. (trochu ztracen)

Přesto dál byli.

Psali.

Do schránek si posílali,

dopisy, verše a nová oblíbená slova.

Chyběli,
navzájem sobě,
pořád ale,
byli duší v sobě.

A tak pořád dokola,
znova.

Snová osnova.

Nota, pomlka, ospalá opera, oPRAVDová
supernova.

A pak utekla doba.

Zmizeli si, oba.

Ta voda ale pořád byla voda.

A možná proto každá kapka pořád tolik bodá, bodá, bodá.

Utekl on,

nebo snad ona?

Utekla doba,

nedoběhli ji.

AMIE KAUFMAN

„Máš mě. A dokud
neumře poslední
hvězda v galaxii,
budeš mě mít
dál.“

Publikováno studenty Gymnázia Jiřího Ortena © 2024
Jaselská 932, Kutná Hora, 28401, Česká republika
Titulní strana: Skálová Tereza
Logo: Monika Sladká
Ilustrace: J. Chalupa, S. Bourková, B. Marysková
Korektura: Tomáš Kováč
Design: Aneta Neprašová
Editace a formátování: Anežka Holá, Michaela Olivová

sleduj nás!

orto_gjo
gjo_kh

Gymnázium
Jiřího Ortena

OrTo_GJO